

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

16 martie 2023*

„Recurs – Regim lingvistic – Concursul general EPSO/AD/293/14 – Anunț de concurs – Limitarea alegerii celei de a doua limbi a concursului la limba engleză, la limba franceză sau la limba germană – Neînscrisoare în lista de rezervă – Excepție de nelegalitate a anunțului de concurs – Admisibilitate”

În cauza C-511/21 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 19 august 2021,

Comisia Europeană, reprezentată de I. Melo Sampaio, B. Schima și L. Vernier, în calitate de agenți,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Ana Calhau Correia de Paiva, cu domiciliul în Bruxelles (Belgia), reprezentată de D. Rovetta și V. Villante, avocați,

reclamantă în primă instanță,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a doua, doamna M. L. Arastey Sahún (raportoare) și domni F. Biltgen și J. Passer, judecători,

avocată generală: doamna L. Medina,

grefier: domnul M. Longar, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 21 septembrie 2022,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 17 noiembrie 2022,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Comisia Europeană solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 9 iunie 2021, Calhau Correia de Paiva/Comisia (T-202/17, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2021:323), prin care Tribunalul a anulat decizia comisiei de evaluare din cadrul concursului general EPSO/AD/293/14 din 23 iunie 2016 de respingere a cererii de reexaminare formulate de doamna Ana Calhau Correia de Paiva în urma excluderii sale din lista de rezervă a concursului respectiv (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Istoricul litigiului

- 2 Istoricul litigiului figurează la punctele 1-14 din hotărârea atacată și poate fi rezumat după cum urmează.
- 3 La 23 octombrie 2014, Oficiul European pentru Selecția Personalului (EPSO) a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* anunțul de concurs general EPSO/AD/293/14 în vederea constituirii unor liste de rezervă pentru recrutarea, în cadrul Comisiei, de administratori cu gradul AD 7 în domeniile dreptului concurenței, finanțării întreprinderii, economiei financiare, economiei industriei și macroeconomiei (JO 2014, C 376 A, p. 1, rectificare în JO 2014, C 425 A, p. 1, denumit în continuare „anunțul de concurs în litigiu”).
- 4 Anunțul de concurs în litigiu prevedea, în secțiunea IV, trei teste de acces, desfășurate pe calculator, bazate pe chestionare cu variante de răspuns multiple, și, în secțiunea VI, teste care urmau să aibă loc în etapa „centru de evaluare”, constând într-un studiu de caz, un exercițiu de grup și un interviu structurat.
- 5 În plus, referitor la condițiile specifice de admitere, acest anunț de concurs stabilea la punctul 2.3 din secțiunea III, intitulat „Cunoștințe lingvistice”, pe de o parte, în ceea ce privește limba principală (limba 1), cerința privind o cunoaștere temeinică, care să corespundă cel puțin nivelului C1 din Cadrul european comun de referință pentru limbi (CECR), a uneia dintre limbile oficiale ale Uniunii Europene și, pe de altă parte, în ceea ce privește a doua limbă (limba 2), o cunoaștere satisfăcătoare, care să corespundă cel puțin nivelului B2 din CECR a limbii engleze, a limbii franceze sau a limbii germane, această a doua limbă trebuind în mod obligatoriu să fie diferită de limba principală.
- 6 Punctul 3 din secțiunea VI din anunțul de concurs respectiv prevedea că probele din cadrul centrului de evaluare vor fi realizate în cea de a doua limbă menționată.
- 7 La 25 noiembrie 2014, doamna Calhau Correia de Paiva, cetățean portughez, și-a depus candidatura la concursul EPSO/AD/293/14 în domeniul dreptului concurenței. Ea a ales ca limbă principală portugheza, limba sa maternă, iar ca a doua limbă franceza.
- 8 Printr-o scrisoare din 19 martie 2015, doamna Calhau Correia de Paiva a fost informată cu privire la reușita sa la testele de acces pe calculator.
- 9 A fost invitată, printr-o scrisoare din 15 aprilie 2015, la testele din cadrul centrului de evaluare.

- 10 Printr-o scrisoare din 16 aprilie 2015, EPSO a convocat-o pe doamna Calhau Correia de Paiva la proba de studiu de caz și i-a propus să utilizeze în cadrul acestei probe o tastatură de tip Azerty FR, oferindu-i în același timp posibilitatea de a alege, alternativ, o tastatură de tip Qwerty UK, Azerty FR/BE sau Qwertz DE. Aceasta a utilizat posibilitatea menționată solicitând schimbarea tastaturii pentru a participa la testul respectiv cu o tastatură de tip Qwerty UK.
- 11 Doamna Calhau Correia de Paiva a participat la testele din cadrul centrului de evaluare la 13 mai și la 11 iunie 2015.
- 12 Prin scrisoarea din 9 noiembrie 2015, doamna Calhau Correia de Paiva a fost informată cu privire la decizia comisiei de evaluare din cadrul concursului de a nu îi înscrie numele pe lista de rezervă (denumită în continuare „decizia de neînscrisere pe lista de rezervă”), pentru motivul că aceasta „nu [făcea] parte dintre candidații care au obținut cele mai mari punctaje globale la centrul de evaluare (cel puțin 68,59 puncte)”, punctajul său total fiind de 61,13 puncte.
- 13 La 19 noiembrie 2015, doamna Calhau Correia de Paiva a solicitat reexaminarea deciziei de neînscrisere pe lista de rezervă. Prin decizia în litigiu, comisia de evaluare din cadrul concursului a respins această cerere.
- 14 La 24 august 2016, doamna Calhau Correia de Paiva a formulat o reclamație, în sensul articolului 90 alineatul (2) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene, împotriva deciziei privind neînscriserea sa pe lista de rezervă. În această reclamație, ea susținea că limitarea alegerii tipului de tastatură pentru realizarea studiului de caz constituia o inegalitate de tratament. În plus, invoca o lipsă de motivare în ceea ce privește limitările referitoare la tipurile de tastaturi puse la dispoziția candidaților, precum și la alegerea celei de a doua limbi a concursului. Mai mult, a contestat durata procedurii de reexaminare.
- 15 Printr-o decizie din 22 decembrie 2016, EPSO a respins reclamația menționată ca fiind atât inadmisibilă, din cauza caracterului său tardiv, cât și nefondată.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 16 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 31 martie 2017, doamna Calhau Correia de Paiva a introdus o acțiune având ca obiect anularea, printre altele, a deciziei în litigiu, dacă este cazul prin admiterea unei excepții de nelegalitate îndreptate împotriva anunțului de concurs în litigiu și a regimului lingvistic pe care îl stabilește.
- 17 În susținerea acțiunii formulate, a invocat cinci motive. Primul motiv este întemeiat în esență pe o încălcare a principiilor nediscriminării, proporționalității și egalității de șanse, întrucât EPSO a impus utilizarea unei tastaturi Qwerty UK, Azerty FR/BE sau Qwertz DE pentru studiul de caz. Al doilea, al treilea și al patrulea motiv sunt întemeiate în esență pe nelegalitatea anunțului de concurs în litigiu ca urmare a limitării alegerii celei de a doua limbi a concursului la limba engleză, la limba franceză sau la limba germană. Al cincilea motiv este întemeiat în esență pe lipsa motivării deciziei EPSO de a aproba și de a promova un regim lingvistic determinat, pe o încălcare a acestui anunț de concurs, precum și pe o încălcare a dreptului la bună administrare.
- 18 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a examinat mai întâi excepția de nelegalitate invocată în cadrul celui de al doilea, al celui de al treilea și al celui de al patrulea motiv împotriva anunțului de concurs în litigiu, a cărei admisibilitate și temeinicie au fost contestate de Comisie.

- 19 În ceea ce privește admisibilitatea acestei excepții de nelegalitate, Tribunalul a amintit, la punctul 46 din hotărârea atacată, că, cu ocazia unei acțiuni în anulare formulate împotriva unor decizii individuale, Curtea a admis că pot face în mod valabil obiectul unei excepții de nelegalitate dispozițiile unui act cu aplicabilitate generală care constituie temeiul deciziilor menționate sau care au o legătură juridică directă cu asemenea decizii (Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 69 și jurisprudența citată).
- 20 În ceea ce privește printre altele anunțurile de concurs, Tribunalul a amintit, la punctul 47 din hotărârea atacată, referindu-se în această privință la o jurisprudență constantă a Curții, mai exact la punctul 17 din Hotărârea din 11 august 1995, Comisia/Noonan (C-448/93 P, EU:C:1995:264), că, în cadrul unei proceduri de recrutare, care este o operațiune administrativă complexă compusă dintr-o succesiune de decizii, un candidat la un concurs poate, în cadrul unei acțiuni îndreptate împotriva unui act ulterior, să invoce neregularitatea actelor anterioare strâns legate de acesta. Referindu-se la propria jurisprudență, Tribunalul a amintit de asemenea, la acest punct 47 din hotărârea atacată, că un astfel de candidat trebuie în special să se poată prevala de nelegalitatea anunțului de concurs în temeiul căruia a fost adoptat actul în discuție.
- 21 Făcând trimitere la punctele 28 și 29 din Hotărârea sa din 14 decembrie 2017, PB/Comisia (T-609/16, EU:T:2017:910), Tribunalul a amintit, la punctele 49 și 50 din hotărârea atacată, că, atunci când motivul întemeiat pe nelegalitatea anunțului de concurs, care nu a fost contestat în timp util, privește motivarea deciziei individuale atacate, admisibilitatea acțiunii este acceptată. În schimb, în lipsa unei legături strânse între motivarea însăși a deciziei atacate și motivul întemeiat pe nelegalitatea anunțului de concurs care nu a fost contestat în timp util, acesta din urmă este inadmisibil.
- 22 În lumina jurisprudenței menționate la punctele 19-21 din prezenta hotărâre, Tribunalul a arătat, în primul rând, la punctul 54 din hotărârea atacată, că din pașaportul de competențe eliberat doamnei Calhau Correia de Paiva reieșea că, pentru competența generală în materie de comunicare, prin care se urmărea evaluarea capacității candidatului de a „[p]utea comunica clar și precis, atât oral, cât și în scris”, aceasta a obținut 5,5 puncte din 10, ceea ce se număra printre aprecierile și notele cele mai scăzute pe care pe care le-a obținut în ceea ce privește evaluarea competențelor sale generale. Tribunalul a apreciat că rezultă din această apreciere în mod implicit, dar necesar o constatare a comisiei de evaluare în privința doamnei Calhau Correia de Paiva referitoare la cunoașterea limbii franceze sau cel puțin referitoare la o competență puternic condiționată de cunoașterea limbii respective de către aceasta.
- 23 În al doilea rând, la punctele 55-57 din hotărârea atacată, Tribunalul a afirmat că exista o legătură strânsă între cunoștințele doamnei Calhau Correia de Paiva de limbă franceză, pe care a ales-o ca a doua limbă, și probele pe care a trebuit să le susțină în această limbă. Apreciind că aceste cunoștințe de limbă franceză se reflectă în mod necesar în probele prin care se urmărește testarea competențelor generale și specifice, Tribunalul a considerat că șansa de a obține punctaje mai bune la probe este mai ridicată dacă aceste probe sunt prezentate în limba maternă a candidatului sau într-o limbă pe care acesta din urmă ar stăpâni-o la fel de bine. Or, deși doamna Calhau Correia de Paiva a declarat în actul său de candidatură că deține un nivel de cunoaștere a limbii franceze echivalent cu nivelul C2 din CECR și că a efectuat o parte din studiile sale în Belgia și în Franța, Tribunalul a arătat că ea a afirmat, fără a fi contrazisă în această privință de Comisie, că stăpânește mai bine limba portugheză, care este limba sa maternă, decât limba franceză.

- 24 În al treilea rând, la punctul 58 din hotărârea atacată, Tribunalul a subliniat că limitarea alegerii celei de a doua limbi a concursului în litigiu la limbile engleză, franceză și germană nu afectează numai capacitatea candidaților de a se exprima oral sau în scris, ci stabilește și tipul de tastatură pe care candidații îl pot utiliza pentru realizarea studiului de caz. Împrejurarea că doamna Calhau Correia de Paiva a fost obligată să utilizeze un tip de tastatură cu care nu era obișnuită din cauza limbii sale materne ar avea incidență asupra efectuării și, așadar, potențial, asupra rezultatului unei probe, în cadrul căreia se solicită să se scrie, prin intermediul unei tastaturi, un text de o anumită lungime într-o perioadă limitată.
- 25 În acest sens, Tribunalul a considerat, la punctul 60 din hotărârea atacată, că există o legătură strânsă între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic al concursului în discuție, a căror legalitate era contestată. Prin urmare, Tribunalul a declarat admisibilă excepția de nelegalitate a acestui anunț de concurs.
- 26 Cu privire la fond, Tribunalul a considerat că nici justificările care figurează în anunțul de concurs în litigiu, nici elementele de probă prezentate de Comisie în susținerea acestor justificări nu erau de natură să fundamenteze limitarea alegerii celei de a doua limbi la limbile franceză, engleză și germană. Astfel, Tribunalul a admis excepția de nelegalitate menționată, a declarat acest anunț de concurs inaplicabil în speță și a admis al doilea, al treilea și al patrulea motiv ale acțiunii. În consecință, Tribunalul a anulat decizia în litigiu.

Concluziile părților în fața Curții

- 27 Comisia solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - respingerea celui de al doilea, a celui de al treilea și a celui de al patrulea motiv de recurs invocate de doamna Calhau Correia de Paiva;
 - trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la primul și la al cincilea motiv ale acțiunii menționate și
 - soluționarea odată cu fondul a cererilor privind cheltuielile de judecată.
- 28 Doamna Calhau Correia de Paiva solicită Curții:
- în principal, declararea recursului ca inadmisibil;
 - cu titlu subsidiar, în cazul în care Curtea ar declara recursul admisibil, respingerea acestuia ca nefondat și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente celor două proceduri.

Cu privire la recurs

Argumentația părților

- 29 În susținerea recursului, Comisia invocă un motiv unic, întemeiat pe erori de drept și pe denaturarea elementelor de probă, care se împarte în trei aspecte.
- 30 Prin intermediul primului aspect al acestui motiv, Comisia arată că, la punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a calificat faptele în mod eronat atunci când a dedus dintr-o constatare a comisiei de evaluare cu privire la cunoașterea limbii franceze de către doamna Calhau Correia de Paiva că exista o legătură strânsă între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic.
- 31 Potrivit acestei instituții, nota obținută de doamna Calhau Correia de Paiva pentru competența generală în materie de comunicare nu este determinantă în speță. Chiar dacă ar fi obținut punctajul 10/10 pentru această competență, adică 4,5 puncte suplimentare, punctele sale ar fi rămas insuficiente, întrucât ar fi avut nevoie de 7,46 puncte suplimentare pentru a fi înscrisă pe lista de rezervă. Prin urmare, constatarea comisiei de evaluare privind cunoașterea limbii franceze de către candidată ar fi insuficientă pentru a stabili legătura strânsă impusă de jurisprudență.
- 32 În opinia Comisiei, premisa potrivit căreia o legătură strânsă este demonstrată de punctajul obținut de doamna Calhau Correia de Paiva pentru competența generală în materie de comunicare este astfel eronată. În consecință, această instituție susține că aprecierile privind admisibilitatea excepției de nelegalitate, la punctele 58-55 din hotărârea atacată, în măsura în care se întemeiază pe această premisă, sunt toate afectate această eroare de drept.
- 33 Prin intermediul celui de al doilea aspect al motivului unic, Comisia susține că Tribunalul a calificat faptele în mod eronat și că a denaturat elementele de probă atunci când a concluzionat, la punctele 55-57 din hotărârea atacată, că exista o legătură strânsă între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu, pe baza unui criteriu care se întemeiază pe ideea că este mai dificil pentru un candidat să susțină probe în a doua limbă decât în limba sa maternă. Astfel, Tribunalul ar fi comparat nivelul doamnei Calhau Correia de Paiva în limba portugheză cu nivelul său în limba franceză. Această instituție observă că doamna Calhau Correia de Paiva nu contesta faptul că nu putea susține probele centrului de evaluare în limba portugheză, ci faptul că alegerea celei de a doua limbi era restrânsă la limbile engleză, franceză și germană. În consecință, faptele evidențiate de Tribunal nu ar permite să se stabilească o asemenea legătură strânsă.
- 34 În plus, Comisia arată că, la punctele 57-55 din hotărârea atacată, Tribunalul a denaturat elementele de probă neglijând faptul că, în speță, pe lângă limba sa maternă, celelalte două limbi pe care doamna Calhau Correia de Paiva le stăpânea cel mai bine erau limbile engleză și franceză. Astfel, limitarea alegerii celei de a doua limbi nu era de natură să o dezavantajeze dat fiind că două dintre limbile disponibile erau cele pe care a afirmat că le stăpânește cel mai bine, la nivelul C2. Prin urmare, nu se poate considera că această limitare a avut un impact negativ asupra prestațiilor doamnei Calhau Correia de Paiva și nici că are o legătură strânsă cu motivarea deciziei în litigiu.

- 35 Prin intermediul celui de al treilea aspect al motivului unic, Comisia susține că, la punctul 58 din hotărârea atacată, Tribunalul a calificat în mod eronat faptele întrucât a fondat legătura strânsă impusă de jurisprudență pe împrejurarea că doamna Calhau Correia de Paiva a susținut proba scrisă cu un alt tip de tastatură decât Qwerty PT, cu care este obișnuită.
- 36 Comisia susține, pe de o parte, că alegerea tipului de tastatură nu are legătură cu motivarea deciziei în litigiu. Pe de altă parte, chiar dacă este adevărat că EPSO a propus o alegere limitată de tipuri de tastatură pentru studiul de caz, ar fi vorba despre o problemă distinctă de cea a regimului lingvistic al concursului, întrucât anunțul de concurs în litigiu nu menționează nicidecum tipurile de tastatură puse la dispoziția candidaților în cadrul acestei probe. În plus, faptul că doamna Calhau Correia de Paiva a optat pentru o tastatură de tip Qwerty EN, deși a ales să efectueze studiul de caz în limba franceză, ar dovedi că cele două aspecte sunt distincte.
- 37 Doamna Calhau Correia de Paiva consideră că motivul unic urmărește în realitate să conteste faptele care au fost stabilite de Tribunal. Prin urmare, aceasta solicită Curții, cu titlu principal, respingerea motivului în ansamblul său ori a fiecăruia dintre cele trei aspecte ale acestuia ca fiind inadmisibile.
- 38 În subsidiar, doamna Calhau Correia de Paiva contestă temeinicia argumentației Comisiei.

Aprecierea Curții

Cu privire la admisibilitate

- 39 În ceea ce privește excepția de inadmisibilitate invocată de doamna Calhau Correia de Paiva, pentru motivul că motivul unic ar urmări contestarea faptelor stabilite de Tribunal, trebuie amintit că din articolul 256 TFUE și din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene rezultă că Tribunalul este singurul competent, pe de o parte, să constate faptele, cu excepția cazului în care inexactitatea materială a constatărilor sale ar rezulta din înscrisurile aflate la dosar care i-au fost prezentate, și, pe de altă parte, să aprecieze aceste fapte. Aprecierea respectivă nu constituie, cu excepția cazului denaturării elementelor de probă care au fost prezentate în fața Tribunalului, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții. Odată ce Tribunalul a constatat sau a apreciat faptele, Curtea este competentă, în temeiul articolului 256 TFUE, să exercite un control asupra calificării juridice a acestor fapte și asupra consecințelor de drept care au fost stabilite de către Tribunal pe baza lor (Hotărârea din 4 februarie 2020, Uniwersytet Wrocławski și Polonia/REA, C-515/17 P și C-561/17 P, EU:C:2020:73, punctul 47).
- 40 Or, contrar celor susținute de doamna Calhau Correia de Paiva, motivul unic de recurs nu urmărește să conteste constatările de fapt efectuate de Tribunal, ci calificarea juridică a faptelor, precum și consecințele pe care le-a dedus din acestea în ceea ce privește existența unei legături strânse între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic.
- 41 Prin urmare, excepția de inadmisibilitate ridicată de doamna Calhau Correia de Paiva trebuie respinsă.

Cu privire la fond

- 42 Prin intermediul celor trei aspecte ale motivului său unic, care trebuie analizate împreună, Comisia contestă motivele prin care Tribunalul a declarat admisibilă excepția de nelegalitate a anunțului de concurs în litigiu. Mai precis, această instituție arată în esență că niciunul dintre elementele prezentate de Tribunal la punctele 54-58 din hotărârea atacată nu permite să se stabilească existența unei legături strânse între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic aplicabil acestuia și că, în consecință, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a concluzionat că această excepție de nelegalitate era admisibilă.
- 43 În temeiul articolului 277 TFUE, în cazul unui litigiu privind un act cu caracter general adoptat de o instituție, un organ, un oficiu sau o agenție a Uniunii Europene, orice parte se poate prevala de motivele prevăzute la articolul 263 al doilea paragraf TFUE pentru a invoca în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene inaplicabilitatea acestui act.
- 44 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, această dispoziție constituie expresia unui principiu general care asigură oricărei părți dreptul de a contesta, pe cale incidentă, în vederea obținerii anulării unei decizii care îi este adresată, validitatea actelor cu caracter general care constituie temeiul unei astfel de decizii (Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 67 și jurisprudența citată).
- 45 Întrucât scopul articolului 277 TFUE nu este de a permite unei părți să conteste aplicabilitatea vreunui act cu caracter general în cadrul oricărui tip de acțiune, actul a cărui nelegalitate este invocată trebuie să fie aplicabil, direct sau indirect, în speța care face obiectul acțiunii (Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 68 și jurisprudența citată).
- 46 Astfel, cu ocazia unei acțiuni în anulare formulate împotriva unor decizii individuale, Curtea a admis, după cum reiese din jurisprudența citată la punctul 19 din prezenta hotărâre, că pot face în mod valabil obiectul unei excepții de nelegalitate dispozițiile unui act cu aplicabilitate generală care constituie temeiul deciziilor menționate sau care au o legătură juridică directă cu asemenea decizii.
- 47 În schimb, Curtea a statuat că este inadmisibilă o excepție de nelegalitate îndreptată împotriva unui act cu aplicabilitate generală a cărui decizie individuală atacată nu constituie o măsură de aplicare (Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 70 și jurisprudența citată).
- 48 În ceea ce privește în special admisibilitatea unei excepții de nelegalitate invocate împotriva unui anunț de concurs, reiese din jurisprudența Curții, în primul rând, că faptul de a nu fi atacat anunțul de concurs în termen nu împiedică reclamantul să invoce neregularitățile apărute în desfășurarea concursului, chiar dacă originea unor astfel de neregularități se poate regăsi în textul anunțului de concurs (Hotărârea din 8 martie 1988, Sergio și alții/Comisia, 64/86, 71/86-73/86 și 78/86, EU:C:1988:119, punctul 15).
- 49 În al doilea rând, în cadrul unei proceduri de recrutare, cu ocazia unei acțiuni îndreptate împotriva unor acte ulterioare, un reclamant poate invoca nelegalitatea actelor anterioare care sunt în strânsă legătură cu acestea. Astfel, într-o asemenea procedură, nu se poate impune persoanelor interesate să introducă un număr de acțiuni egal cu numărul de acte susceptibile de a le leza pe

care le presupune procedura menționată (Hotărârea din 31 martie 1965, Ley/Comisia, 12/64 și 29/64, EU:C:1965:28, p. 143 și 158, Hotărârea din 7 aprilie 1965, Alfieri/Parlamentul, 35/64, EU:C:1965:40, p. 337 și 344, precum și Hotărârea din 11 august 1995, Comisia/Noonan, C-448/93 P, EU:C:1995:264, punctul 17). Această jurisprudență se întemeiază pe luarea în considerare a naturii speciale a procedurii de recrutare, care este o operațiune administrativă complexă compusă dintr-o succesiune de decizii foarte strâns legate (Hotărârea din 11 august 1995, Comisia/Noonan, C-448/93 P, EU:C:1995:264, punctul 19).

- 50 Așadar, un motiv întemeiat pe nelegalitatea anunțului de concurs este admisibil în măsura în care privește motivarea deciziei atacate (Hotărârea din 6 iulie 1988, Simonella/Comisia, 164/87, EU:C:1988:371, punctul 19). Criteriul legăturii strânse care rezultă din jurisprudența citată la punctul 49 din prezenta hotărâre presupune, prin urmare, că dispozițiile anunțului de concurs a căror nelegalitate este invocată au fost aplicate în susținerea deciziei individuale care face obiectul acțiunii în anulare.
- 51 Acest criteriu este deci similar în esență cu criteriul „legăturii juridice directe”, în sensul jurisprudenței vizate la punctul 46 din prezenta hotărâre, care presupune deopotrivă că o asemenea decizie individuală constituie o măsură de aplicare a actului cu caracter general a cărui nelegalitate este invocată (a se vedea în acest sens, Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, EU:C:2005:408, punctul 237, precum și Hotărârea din 8 septembrie 2020, Comisia și Consiliul/Carreras Sequeros și alții, C-119/19 P și C-126/19 P, EU:C:2020:676, punctul 75).
- 52 În acest scop, trebuie să se țină seama de motivarea substanțială, iar nu pur formală, a deciziei individuale atacate.
- 53 Pe de altă parte, existența unei astfel de legături strânse va trebui înlăturată atunci când dispozițiile anunțului de concurs contestate nu au nicio legătură cu motivele care stau la baza deciziei individuale atacate.
- 54 În speță, concursul EPSO/AD/293/14 este, asemenea concursului despre care era vorba în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 11 august 1995, Comisia/Noonan (C-448/93 P, EU:C:1995:264), un concurs general în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru recrutarea de funcționari în cadrul Comisiei. În consecință, acest concurs este o operațiune administrativă complexă, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 49 din prezenta hotărâre, astfel încât este necesar să se examineze, așa cum a procedat Tribunalul, existența unei legături strânse, în sensul aceleiași jurisprudențe, între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic.
- 55 În ceea ce privește motivarea deciziei în litigiu, din cuprinsul punctului 53 din hotărârea atacată, necontestat de Comisie, reiese că numele doamnei Calhau Correia de Paiva nu a fost înscris în lista de rezervă pentru motivul că nu făcea parte dintre candidații care au obținut punctajul cel mai mare pentru probele de la centrul de evaluare.
- 56 După cum reiese din cuprinsul punctului 4 din prezenta hotărâre, aceste probe constau într-un studiu de caz, un exercițiu de grup și un interviu structurat. Din dosarul prezentat Curții rezultă de asemenea că prin intermediul acestor probe era testată printre altele competența generală în materie de comunicare menționată de Tribunal la punctul 54 din hotărârea atacată, atât oral, cu ocazia interviului structurat, cât și în scris, cu ocazia studiului de caz.

- 57 Potrivit Comisiei, Tribunalul a calificat faptele în mod eronat, la punctul 54 respectiv, atunci când a constatat că există o legătură strânsă între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic, întrucât punctele obținute de doamna Calhau Correia de Paiva pentru competența generală în materie de comunicare nu ar fi determinante în speță.
- 58 Cu toate acestea, după cum a observat în esență doamna avocată generală la punctele 71 și 72 din concluzii, această argumentație a Comisiei se întemeiază pe premisa potrivit căreia numele doamnei Calhau Correia de Paiva nu a fost înscris pe lista de rezervă din cauza punctelor obținute pentru alte competențe decât competența generală în materie de comunicare. Or, întrucât Tribunalul nu a identificat astfel de competențe determinante pentru această neincludere în lista de rezervă, nu este de competența Curții, în cadrul unui recurs, să efectueze o atare apreciere a situației de fapt, dincolo de ipoteza denaturării, care nu este invocată de Comisie în susținerea acestei argumentații (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2020, Comisia/Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, punctul 43).
- 59 În ceea ce privește calificarea juridică a faptelor stabilite de Tribunal și consecințele juridice pe care le-a dedus din acestea, al căror control ține, conform jurisprudenței menționate la punctul 39 din prezenta hotărâre, de competența Curții, trebuie să se constate că, la punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a dedus din cuprinsul punctelor obținute de doamna Calhau Correia de Paiva pentru competența generală în materie de comunicare că comisia de evaluare a efectuat, fie și numai implicit, o constatare cu privire la cunoașterea limbii franceze de către candidată sau cel puțin referitoare la o competență puternic condiționată de cunoașterea acestei limbi. Întrucât aprecierea acestei competențe generale în materie de comunicare în cadrul probelor centrului de evaluare este prevăzută de dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic, este necesar să se considere că acestea din urmă au avut incidență asupra motivării deciziei în litigiu.
- 60 Prin urmare, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când, întemeindu-se pe aprecierea efectuată la punctul 54 din hotărârea atacată, a considerat, la punctele 60 și 61 din aceasta, că există o legătură strânsă între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic.
- 61 Tot fără a săvârși o eroare de drept, Tribunalul a putut constata existența unei asemenea legături strânse în temeiul constatărilor efectuate la punctul 58 din hotărârea atacată.
- 62 În fapt, deși acest anunț de concurs nu menționează deloc tipurile de tastaturi propuse, trebuie să se constate că limitarea alegerii celei de a doua limbi a concursului a determinat alegerea de asemenea limitată a tastaturilor menționate, care constituie un instrument esențial pentru a permite candidaților să se exprime în scris. Astfel, după cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul, această alegere limitată, care implica faptul că doamna Calhau Correia de Paiva nu a putut utiliza o tastatură de tipul aceleia cu care era obișnuită, putea avea o incidență asupra rezultatului obținut de aceasta la proba studiului de caz, care impune redactarea unui text de o anumită lungime într-o perioadă limitată, și, prin urmare, asupra tuturor competențelor generale testate în cursul probei respective.
- 63 În aceste condiții, așa cum a arătat doamna avocată generală în esență la punctele 82 și 83 din concluzii, aprecierile Tribunalului care figurează la punctele 56 și 57 din hotărârea atacată sunt afectate de o eroare de drept. Într-adevăr, întrucât doamna Calhau Correia de Paiva contestă, prin excepția sa de nelegalitate, limitarea alegerii celei de a doua limbi a concursului la limbile

engleză, franceză și germană, comparația dintre nivelul său la limba franceză și nivelul său la limba portugheză, limba sa maternă, pe care a ales-o ca limbă principală a concursului, este lipsită de relevanță pentru a stabili existența unei legături strânse între motivarea deciziei în litigiu și dispozițiile anunțului de concurs în litigiu referitoare la regimul lingvistic.

- 64 Este însă necesar să se amintească faptul că, în ipoteza în care motivele unei decizii a Tribunalului relevă o încălcare a dreptului Uniunii, însă dispozitivul acesteia apare ca fiind întemeiat pentru alte motive de drept, o astfel de încălcare nu este de natură să determine anularea acestei hotărâri și se impune efectuarea unei substituiri a motivelor (Hotărârea din 6 noiembrie 2018, *Scuola Elementare Maria Montessori/Comisia, Comisia/Scuola Elementare Maria Montessori și Comisia/Ferracci*, C-622/16 P-C-624/16 P, EU:C:2018:873, punctul 48 și jurisprudența citată).
- 65 În speță, întrucât concluzia la care a ajuns Tribunalul la punctele 60 și 61 din hotărârea atacată este justificată în temeiul aprecierii efectuate la punctele 54 și 58 din aceasta, astfel cum sunt reflectate la punctele 22 și 24 din prezenta hotărâre, este necesar să se considere că eroarea de drept constatată la punctul 63 din aceasta din urmă este lipsită de incidență asupra dispozitivului hotărârii atacate. Într-adevăr, această apreciere era suficientă pentru a stabili că doamna Calhau Correia de Paiva putea invoca o excepție de nelegalitate a anunțului de concurs în litigiu.
- 66 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, motivul unic și, prin urmare, recursul însuși trebuie respinse ca nefondate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 67 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 138 alineatul (1) din acest regulament de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 68 În speță, întrucât doamna Calhau Correia de Paiva a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar Comisia a căzut în pretenții, se impune ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, să fie obligată să suporte și cheltuielile de judecată efectuate de doamna Calhau Correia de Paiva cu ocazia prezentului recurs.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Comisia Europeană să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de doamna Ana Calhau Correia de Paiva în cadrul prezentului recurs.

Semnături